

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 28 lipca 2017 r.

**w przedmiocie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy
– Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o prawach konsumenta (UD245)**

Krajowa Rada Sądownictwa, działając na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 976 ze zm.), przedstawia projekt, przedstawiony przy piśmie Ministra Sprawiedliwości z 5 lipca 2017 r., znak DL-I-410-3/17.

1. Zmiany w Kodeksie cywilnym zakładają skrócenie podstawowego, dziesięcioletniego terminu przedawnienia roszczeń do sześciu lat, ze względu na potrzebę zmobilizowania stron stosunków prawnych do szybszego działania, potęgujące się, wraz z upływem czasu, trudności dowodowe w wykazaniu istnienia roszczenia czy też jego wygaśnięcia. Projektowana regulacja ma na celu ograniczenie niepewności stanu prawnego podmiotów prawa cywilnego i stabilizację stosunków społecznych, czyli realizację podstawowego celu instytucji przedawnienia.

Projektodawca nie przedstawił w uzasadnieniu zmian terminu przedawnienia wyników żadnych badań dotyczących praktyki, nie dokonał analizy prawnoporównawczej. W innych regulacjach dotyczących np. odpowiedzialności za czyny niedozwolone, zasiedzenia czy terminu wznowienia postępowania terminy wydłużono. Nie uzasadniono również dlaczego właściwym terminem przedawnienia jest sześć a nie np. cztery albo osiem lat. Aktualny stan prawny obowiązujący od kilkudziesięciu lat jest utrwalony w świadomości osób uczestniczących w obrocie i dla jego zmiany nie jest wystarczające stwierdzenie o potrzebie mobilizacji stron do szybszego działania. Dodatkowo należy zauważyć, że stosunki umowne stają się coraz bardziej złożone, ustawodawca zachęca do pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów, co powoduje potrzebę dłuższego czasu na decyzję o wystąpieniu do sądu. Z przedstawionych przyczyn propozycja skrócenia terminu przedawnienia nie zasługuje na poparcie, tym bardziej że w sprawach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej termin ten wynosi trzy lata, a więc dla bardzo wielu stosunków umownych jest on krótki. Przy projektowaniu zmian terminu przedawnienia w szerokim zakresie należy uwzględnić dorobek judykatury. Proponowane rozwiązanie w którym upływ terminu

przedawnienia następuje zawsze z końcem roku kalendarzowego nie wydaje się trafne, istotnie zmieniając rzeczywisty termin przedawnienia, a nadto może to powodować okresowy wzrost wpływu spraw do sądów z końcem roku kalendarzowego co nie jest sytuacją pożądaną.

2. Zmiany proponowane w Kodeksie postępowania cywilnego zasługują na pozytywną ocenę co do zasady, z tą uwagą, że przekazanie środków pieniężnych z rachunku bankowego na rachunek komornika powinno następować po upływie terminu do złożenia środka zaskarżenia przez dłużnika. Zasadnym może być uzupełnienie proponowanej w obecnym kształcie zmiany o dodanie przepisu umożliwiającego przekazanie wyegzekwowanych środków wierzycielowi dopiero po upływie wyżej wymienionego terminu.

3. Zmiany proponowane w ustawie o prawach konsumenta zakładają uwzględnienie z urzędu terminu przedawnienia w stosunku do konsumentów. Wprowadzenie takiego rozwiązania powinno być wprowadzone rozważeniem, na tle wszystkich przepisów prawa cywilnego, czy także w innych stosunkach nie należy wprowadzić takiego rozwiązania.

Regulacja zawarta w art. 505^{29a} kpc nie może stanowić punktu odniesienia dla wprowadzanych rozwiązań, gdyż jej skutkiem jest możliwość dochodzenia roszczenia w postępowaniu zwykłym. Projektowany art. 43a co najmniej jest wątpliwy dla osiągnięcia zakładanego celu. Jeżeli celem projektodawcy jest uwzględniania przez sąd upływu terminu przedawnienia z urzędu przez sąd to należy to wyraźnie stwierdzić. Można odwołać się tutaj do np. zwrotu „sąd uwzględnia z urzędu upływ terminu przedawnienia”. Dostrzegając potrzebę nieuwzględnienia w pewnych sytuacjach upływu terminu przedawnienia proponowane rozwiązanie wymaga doprecyzowania.

4. Przepisy projektowanego art. 4 wymagają doprecyzowania by nie budziły wątpliwości co do skutku jaki wywołują. Wprowadzone rozwiązanie może wygenerować jednorazowy znaczący wpływ spraw do sądów.